

Conservadors i progressistes en la judicatura espanyola

written by Lluís Busquets | 28 de febrer de 2025

El **Consell General del Poder Judicial** (CGPJ) és l'òrgan constitucional, col·legiat i autònom, integrat per vint jutges i juristes de reconegut prestigi, que exerceix les funcions del Poder Judicial amb la finalitat de garantir la independència dels jutges. Són de la seva competència nomenaments, ascensos, trasllats, inspecció del funcionament de Jutjats i Tribunals, etc. Ara bé, com a institució humana, té les seves tendències –jutges conservadors i progressistes– i per això, amb mandats caducats durant uns cinc anys, actuaven de bloqueig fins l'any passat. El 25-VII-24 els membres elegits (Congrés i Senat proposen sis jutges i magistrats i quatre juristes prestigiosos) juraren el càrrec davant del rei, el 4-IX-24 elegiren com a Presidenta M. Isabel Perelló (progressista, que també presideix el Tribunal Suprem, amb el contrapès d'un vicepresident conservador al TS, Dmitry Berberoff). La passada tardor, el 25-IX començaren el periple d'una nova etapa, que no ens pot passar desapercebuda, amb una nova estructura interna conformada per cinc comissions legals i vuit comissions reglamentàries, distribuïdes entre ells.

Entre les primeres comissions legals, la Permanent (+), màxim òrgan executiu del CGPJ encapçalat per la Presidenta, la de Qualificacions (-), la d'Igualtat (=), la Disciplinària (*) i la d'Afers econòmics (&). Si posem en *cursiva* els presidents de cada comissió, entre els progressistes tindríem la presidenta *M. Isabel Perelló* (+) i els vocals *José María Fernández Seijo* (*,&), *Bernardo Fernández Pérez* (+), *María Esther Erice Martínez* (+), *Carlos Hugo Preciado Domenech* (+.=), *Ricardo Bodas Martín* (-,*), *Ángel Ramón Arozamena Las* (-), *Inés María Herreros Hernández* (-), *Argelia Queralt Jiménez* (comissió reglamentària de reformes per a l'elecció de jutges i magistrats), *Lucía Avilés Palacios* (=,*). (Elegit

l'estiu del 2024, Luis Martín Contreras forma part de la Unió Progressista de Llettrats de la Justícia) Entre els vocals conservadors, *José Antonio Montero Fernández* (-), *Gema Espinosa Conde* (=), esposa del jutge Llarena, José Luis Costa Pillado (*), José María Páez Martínez-Virel (*,&), María Pilar Esther Rojo Beltrán (-), José Eduardo Martínez Mediavilla (+), José Carlos Orga Larrés (*,&), Alejandro Abascal Junquera (+), María Pilar Jiménez Bados (+), Isabel Revuelta de Rojas (+). Facin comptes. Secretari general, Manuel Luna Carbonell, de la conservadora Associació Professional de la Magistratura (APM).

Per a molts juristes, la Constitució Espanyola és del tot interpretable. D'aquí que el **Tribunal Constitucional** (TC) sigui de màxima importància. El primer president, Manuel García-Pelayo (1980-86), va saber que la seva poltrona era una cadira elèctrica quan amb el seu vot de qualitat va decidir l'expropiació de Rumasa com ajustada a Dret (23-II-1983); acabà amb un exili voluntari. Seguiren de presidents Francisco Tomás i Valiente (1986-92), Manuel Rodríguez-Piñero y Bravo-Ferrer (1992-95), Alvaro Rodríguez Bereijo (1995-1998), Pedro Cruz Villalón (1998-2001), Manuel Jiménez de Parga (2001-04), Emilia Casas (2004-2011), Pascual Sala (2011-2013), Francisco Pérez de los Cobos (2013-17), Juan José González Ribas (2017-21) i Pedro González-Trevijano (2021-23).

El TC es compon de dotze membres, nomenats pel rei per nou anys, amb renovació de tercers parts cada tres anys. Quatre són a proposta del Congrés, per majoria de tres cinquenes parts dels seus membres; quatre a proposta del Senat, elegits entre els candidats proposats per cada autonomia, també per majoria de 3/5 parts dels seus membres, i dos a proposta del CGPJ, també amb la mateixa majoria. Des del gener de 2023 el presideix Cándido Conde-Pumpido Tournon, progressista; actualment, són progressistes com ell, la vicepresidenta, Immaculada Moltalbán Huertas, Juan Carlos Campo Moreno, María Luisa Balaguer Callejón, Ramón Sáez Valcárcel, Laura Díez Bueso, María Luisa Segoviano Astaburuaga (set magistrats). Els

altres magistrats conservadors són Ricardo Enríquez Sancho, Enrique Arnaldo Alcubilla, Concepción Espejel Jorquera, César Tolosa Tribiño i José María Macías Castaño (apartat per tractar el tema de l'amnistia des del gener), cinc magistrats que poden ser sis, perquè toca al Senat elegir el substitut d'Alfredo Moya, que dimití per motius de salut. Secretari General: Andrés Javier Gutiérrez Gil (conservador). Els noms, després de la presa de possessió el gener del 2023 de Segoviano, Campo, Díez i Tolosa, asseguruen una sensibilitat progressista fins al 2030. En resum, els magistrats d'alta volada semblarien estar en una línia progressista (tenen damunt la taula la patata calenta de la causa catalana), però el nucli conservador rau en el Suprem i en l'Audiència.

El **Tribunal Suprem**, amb seu a Madrid, actualment presidit per M. Isabel Perelló, és un òrgan jurisdiccional únic a Espanya, amb jurisdicció en tot el territori estatal, constituint el tribunal Superior en tots els ordres (civil, penal, contenciós-administratiu i social), llevat del que està disposat en matèria de garanties i drets constitucionals, la competència dels quals correspon al TC. És el de més alt rang dins el Poder Judicial. Funciona amb cinc Sales ordinàries i quatre d'especials, a més de la Sala de govern i del Gabinet tècnic.

L'Audiència Nacional, substituïda del Tribunal d'Ordre Públic franquista amb seu a Madrid, creada en virtut del Real Decret Llei 1/1977 (BOE de 5-I-1977), és un òrgan jurisdiccional únic a Espanya amb jurisdicció en tot el territori, i constitueix un Tribunal especialitzat en determinades matèries atribuïdes per Llei (terrorisme, crim organitzat, narcotràfic, delictes contra la Corona, etc.).

Són els representants d'aquestes grans institucions judicials de l'Estat que semblen palesar el caràcter conservador de la judicatura i ho corroboren les adscripcions de jutges i magistrats a les associacions judicials: 2.474 de conservadors per 463 de progressistes.

«Cada vegada que perd la dreta, el poder judicial no es dedica a aplicar la llei, sinó a fer dic perquè no es puguin aplicar les polítiques progressistes, les polítiques d'esquerreres, o perquè no es toquin determinats interessos» (pensem en la unitat d'Espanya), ha declarat Joaquín Urías, professor de Dret Constitucional a la Universitat de Sevilla. I a *Judici a la Justícia*, Iu Forn assegura que «el sistema judicial s'ha convertit en la Tercera Cambra, i justament passa sempre quan el Partit Popular és a l'oposició».